



**MAATSCHAPPIJ
WETENSCHAPPEN**

WAT IS MAW

- Ga naar Menti.com
- Vul code in



MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

Maatschappijwetenschappen is gebaseerd op een aantal sociale wetenschappen



- Sociologie
- Antropologie
- Algemene cultuurwetenschappen
- Psychologie
- Politicologie
- Communicatiewetenschap
- Criminologie
- Rechten

Nadruk op:

Sociologie

Politicologie

VERSCHIL MAATSCHAPPIJLEER EN MAW

Maatschappijleer

Verplicht 1 jaar

Combinatiecijfer

Doel: burgerschapsvorming

Thema's

- Parlementaire democratie
- Rechtsstaat
- Pluriforme samenleving
- Verzorgingsstaat

Maatschappijwetenschappen

Keuzevak vwo 4, 5 en 6

SE en CE

Doel: voorbereiding sociale wetenschappen

Concept - Context benadering

Onderzoeksvaardigheden



OVEREENKOMSTEN MAAT EN MAW

Analyse maatschappelijke problemen

Concepten kunnen toepassen in contexten

Actualiteit

Welke afwegingen moeten gemaakt worden?



Welke actoren zijn betrokken?

Wat zijn de tegengestelde belangen?

Wat zijn oorzaken en gevolgen?

VOORBEELDLESSEN

Gevoelig onderwerp

- Conflict Israël Palestina

Dichtbij belevingswereld (?)

- Vapen



**CONFLICT
ISRAEL
PALESTINA**

Uitgangspunt

Context

Feiten

Diverse standpunten

Consensus



INTERNATIONALE BETREKKINGEN



- Officiële standpunten internationale gemeenschap (zij bepalen wat terrorisme en oorlog is)
- Daarnaast uiteenlopende standpunten, meningen en gevoelens denkbaar

STAATSVORMING ISRAËL

HET GEWELD IN ISRAËL EN DE
PALESTIJNSE GEBIEDEN UITGELEGD
- YOUTUBE



INTERNATIONAAL RECHT

- Het internationaal recht is gebaseerd op soevereiniteit van staten.
- **Uitgangspunt van het internationaal recht is dat staten zelf moeten instemmen met de regels die hen binden.**
- Het handhaven van die regels is in het internationaal recht minder gemakkelijk dan binnen een staat, maar dat wil niet zeggen dat de internationale regels geen betekenis hebben.



INTERNATIONALE ORGANISATIES

Verenigde Naties

- Algemene vergadering
- Veiligheidsraad

NAVO

- Atlantische militaire samenwerking
- Artikel 4

Europese Unie

- Europese besluitvorming

Internationaal gerechtshof

- Rechtsgeschillen tussen landen.
- Den Haag
- Uitspraken bindend.
- Naleving van de uitspraken kunnen niet worden afgedwongen.

Internationaal strafhof

- Vervolging van personen die verdacht worden van misdaden tegen de menselijkheid zoals genocide.
- Tot nu toe vooral Afrikaanse leiders aangeklaagd. Daar is kritiek op vanuit Afrikaanse landen.

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

EU

- The EU condemns in the strongest possible terms the multiple and indiscriminate attacks across Israel by Hamas and deeply deplores the loss of lives.
- The EU calls for an immediate cessation of these senseless attacks and violence, which will only further increase tensions on the ground and seriously undermine Palestinian people's aspirations for peace.
- The EU **stands in solidarity with Israel which has the right to defend itself in line with international law**, in the face of such violent and indiscriminate attacks.
- The EU recalls the importance of working towards a lasting and sustainable peace through reinvigorated efforts in the Middle East Peace Process.



RIJKSOVERHEID NL



- *Heel veel onschuldige slachtoffers en ook aan Palestijnse kant zijn heel veel slachtoffers door dit vreselijke geweld van Hamas. En laten we niet vergeten dat de Gazastrook al zestien jaar heeft te maken met de terreurorganisatie Hamas die daar het bestuur in handen heeft en dat heel veel onschuldige Palestijnen daar al zestien jaar het slachtoffer van zijn.*
- *Nederland, zoals gezegd, erkent volledig het recht van Israël om zichzelf te verdedigen. Wij roepen op om dit geweld onmiddellijk te beëindigen en wij veroordelen het geweld. En uiteraard, ook uit heel veel andere landen, pleiten wij ervoor dat de gijzelaars, dat die onmiddellijk, maar dan ook onmiddellijk worden vrijgelaten.*



ANDERE REACTIES

- Tegelijkertijd zijn er ook tegenreacties hoorbaar. Zo vindt de Libanese Hezbollah-beweging, die door de EU eveneens als terroristische organisatie wordt beschouwd, dat de operatie van Hamas een directe reactie is op de aanhoudende bezetting. En dat het tevens een boodschap is aan alle landen die de betrekkingen met Israël willen normaliseren.
- In het Iraanse parlement werd er feest gevierd en gejuicht voor Hamas.
- De meerderheid van de omringende landen, waaronder Saoedi-Arabië en Turkije, roept evenwel op tot de-escalatie, en maant Israël om in zijn reactie niet nog meer onschuldige slachtoffers te maken. Het regime in Saoedi-Arabië vindt dat de internationale gemeenschap het voortouw moet nemen in het toch weer activeren van een vredesproces richting een tweestatenoplossing.
- VS steunt Israël militair.

WAT GEBEURT ER?

- Rode Kruis en Unicef en andere instanties bieden hulp aan slachtoffers en kinderen
- Geweld wordt door internationale instanties veroordeeld, aandringen op terughoudendheid

**LEG UIT HOE STAATSVORMING EN
DEMOCRATISERING TE MAKEN HEBBEN MET HET
CONFLICT TUSSEN ISRAËL EN DE PALESTIJNEN**

STAATSVORMING

- De institutionalisering van politieke macht tot een staat:
 - Het proces waarbij een complex van waarden
 - en min of meer geformaliseerde regels
 - vastgelegd wordt in standaard gedragspatronen,
 - die het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties reguleren
- Tussen Israël en Palestijnen grote verschillen tussen waarden regels en gedragspatronen. Zo valt de wens voor beide partijen om een eigen staat te vormen binnen een bepaald grondgebied, voor een roep mensen te begrijpen.
- Een interne soevereine macht
 - Regeert over een groep mensen
 - Binnen een bepaald grondgebied
 - En daarbij het geweldmonopolie en belastingmonopolie bezit

**MOEILIJK OM TOT
EEN OPLOSSING TE
KOMEN**

**LEES DE
VERSCHILLENDE
ZIENSWIJZEN EN
BEANTWOORD DE
VRAGEN.**

Beantwoord de volgende leesvragen:

1. Hoe voelde de schrijver zich bij Resolutie 181?
Waarom?
2. Hoe verliep de oorlog volgens de schrijver?
3. Hoe wordt de 'andere partij' (Joden of Palestijnse Arabieren) beschreven?

Onderstreep de zinnen en woorden die deze vragen beantwoorden!



Een onoplosbaar conflict?

- ❖ Moeilijkheid: geen gelijk en ongelijk
- ❖ Tweestatenoplossing is moeilijk te bereiken
- ❖ Israël en de Palestijnse gebieden blijven elkaar aanvallen, met onschuldige slachtoffers aan beide zijden
- ❖ Beide landen zijn overtuigd van eigen gelijk, luisteren niet naar de ander

STELLINGEN

- In hoeverre ben jij het met deze stellingen eens?
- Welke stelling vind jij het meest belangrijk?
- Zou je nog een extra stelling kunnen bedenken over vreedzaam samenleven?

- *Ik veroordeel mensenrechtenschendingen aan beide kanten*
- *Ik ben tegen terreur, door wie dan ook gepleegd*
- *Ik ben kritisch op alle betrokken partijen*
- *Ik sta aan geen enkele kant, alleen aan die van de slachtoffers*
- *Ik ben voor vrede, altijd.*

DICHTBIJ (?): VAPEN



Vragen aan de klas



Context



Artikel met vragen



Terugkomen op gesprek

LUBACH OVER VAPEN

- [Vapen | Tot op de bodem | De Avondshow met Arjen Lubach \(S2\) - YouTube](#)



ARTIKEL MET VRAGEN

- Leg uit hoe **socialisatie en groepsvorming** bijdragen aan de groepsdruk om te gaan vaperen.
- Beschrijf hoe in de keuze om te roken of te vaperen voor sommige jongeren hun **identiteit** een belangrijke rol lijkt te spelen.
- Leg uit hoe je **rationalisering en individualisering** terugziet in de strategie van de Vape verkopers.

Artikel NRC

De meeste jongeren die vappen, roken ook tabak, blijkt uit onderzoek van het Trimbos-instituut. „Het resultaat is schokkend.“

Vappende jongeren bij skatebaan Leidsche Rijn in Utrecht. „M'n longen hebben weer honger.“

Vappen? De 16-jarige skater, op het park bekend als Dimitri, schuift zijn hoofd. Zo'n kleurrijk regenboog-ding met **kleurrijke** muffin-smaak en smileys op de zijkant en van die lampjes die gaan branden als je een puf neemt, „nee, dat is niet voor een jongen als ik“. Dat ziet er **leuk** uit. Te **leuk** te **leuk**, te **leuk**. „Past niet bij m'n imago.“ Dimitri steekt een peuk op. „**Vappen**!“ Twee jongens met koptelefoon op komen aan, zetten hun fiets neer, en alle jongeren van de hangplek veren op. De nieuwe aanwas krijgt van iedereen een boks of omhelzing, want Skatepark Leidsche Rijn in Utrecht is een sociale plek. De jongeren hier delen alles, van skateboard tot water, kauwgom, **vape**, sigaretten, joints. „Hier broer, wil je?“ „Had je gister niet een vol pakje?“ Dimitri haalt z'n schouders op. „Waar is alles gebleven?“ „In m'n longen.“ Het is drie uur in de middag en het hok zit **vol**. Tien jongeren tussen de twaalf en zeventien jaar, inclusief een berg rugtassen. Veel jongens en meisjes komen van omliggende middelbare scholen, zoals het Leidsche Rijn College en Academie Tien, en zijn hier elke dag te vinden. Ze skaten op het vorig jaar geopende park met pools, bowls, **vape** en half **vape** en hangen hele middagen in dit **rookmatige** hok met afdak. Prachtplek. Toch? Ze lachen.

9.000 **stukjes** voor 15 euro
De eerste- en tweedeklassers hier zijn meer de **vapers**, zegt de 15-jarige Lisa, in zwarte **vape**. Zelf is ze ook van het **vape**. Ze haalt er een **rookstapel** uit haar zak, met 9.000 **stukjes**. „Stap met **vape**. Heb ik sinds augustus, bijna op.“ De derde- en vierdeklassers zie je vaker roken of blowen. Al loopt het ook door elkaar heen, want er zijn ook **vape** met THC en jongeren die een sigaret roken omdat hun **vape** op is – en andersom. Lisa: „Iedereen doet wel wat“. „Of of“ heeft de overheid lang gedacht: jongeren die roken steken of een sigaret met tabak op of een e-sigaret – ook wel **vape**. En laat ze dan maar het laatste doen, dachten velen, want dat levert misschien de minste gezondheidsschade op. Maar dat idee klopt niet, blijkt uit een deze week gepubliceerd onderzoek van het Trimbos-instituut onder ruim 4.700 Nederlandse jongeren tussen 12 en 25. Het merendeel – 69 procent – van de jongeren die **vape**, rookt óók tabak. „Het is dus 'en en',“ zegt Esther Croes, onderzoeker van het Trimbos. De overlap werd in eerder onderzoek al wel gaggereerd, maar is nu voor het eerst in een grote Nederlandse studie aangetoond. „Het resultaat is schokkend, als je beseft: hoe populair **vape** is.“ Eén op de tien jongeren heeft de afgelopen maand **vape**, blijkt uit de studie. De grootste groep gebruikers is tussen de 15 en 17 jaar. In totaal zegt 18,1 procent van de jongeren van 12 tot 25 jaar de afgelopen maand tabak te hebben gerookt.

„Wij promoten niks“, zegt Dimitri. „Maar het zijn vooral die kleine kinderen die het allemaal wel stoer vinden. **Vape**, look at me! **Stapel** out of **vape**!“ En dan levert roken, geeft hij toe, wel iets positievere reacties op dan **vape**. Ieder z'n ding, want **vape**, zegt Lisa, heeft ook voordelen. Neemt de prijs. Ze pakt haar mobiel en toont op Snapchat de prijslijst van een dealer. „Eén **vape** bar 9.000 **stukjes** 15 euro. Doe je drie maanden mee. Hier, drie 9k's voor 40 euro.“ Het nummer van de dealer heeft ze via iemands broer. Afspreken bij de parkeerplaats van Pathé. En wie nieuwe klanten aantrekt krijgt korting. „**Vape**!“ klikt in koor. „Per drie **vape** een gratis gram wiet!“

Nog zo'n voordeel van **vape**: je kunt er truzjes mee doen stiekem op de wc van school en dat filmen. „Hier, kijk, een **vape**.“ Een jongen blaast rondjes uit in de vorm van een o. „Je zuigt in, tikt de rook naar buiten met je tong en inhaalt 'm. En ken je de **vape**...?“ De jongen springt op de bank en probeert lijntjes rook via zijn mond zijn neus in te blazen. „Smoking is dead, **vape**“, is de slogan waarmee het product sinds 2010 de markt veroverde. De Amerikaanse uitvinding verdrong de e-sigaret, die een wat suffig, negatief imago had. Die was vijf jaar eerder ontwikkeld om rokers te helpen stoppen en de **vape** leek daarop een prima aanvulling. In de begintijd was onduidelijk wat de schadelijke effecten konden zijn. „Het product kreeg het voordeel van de twijfel“, zegt Esther Croes.

Toistabakfabrikanten in de **vape** een manier zagen jongeren aan zich te binden en het product in talloze smaalkjes, lijntjes en kleurtjes op de markt brachten. Er groeide een online **vape** scene met **vape** met miljoenen volgers die op YouTube de nieuwste **vape** tricks' toonden. Ook in Nederland groeide de populariteit, en de bezorgdheid. Het Trimbos waarschuwde al langer voor de gevolgen voor jongeren. Fabrikanten voegden aan de **vape**

nicotinezouten toe, „mild in je keel, waardoor je niet door hebt dat je grote hoeveelheden nicotine binnenkrijgt“. Ook groeiden in de wetenschap de aanwijzingen dat nicotinezouten schade aanrichten in de hersenen, vooral die in ontwikkeling.

En plots zag het Trimbos een stagnatie in de daling van het percentage rokende jongeren. Met beleid en campagnes had de overheid dat percentage sinds 1999 sterk zien dalen, van ruim 26 procent maandelijks rokende jongeren van 12 tot 18 jaar tot zo'n 8 procent in 2019. In 2040 moet een rookvrije generatie opgroeien, is het doel. Maar tussen 2019 en 2021 steeg dat percentage juist weer, bijna 2 procent. Croes: „De opkomst van de **vape** is de meest waarschijnlijke verklaring.“ „Ah, ik heb wel hard gesport“, zegt Dimitri, net terug van een rondje skatebaan. „M'n longen hebben weer honger.“ Intussen bouwt Lisa een joint en de eerste klassers helpen met roken. Ze toont haar doosje met stash. „Hier, roze vloeipapier. En deze vloei heeft **kleurrijke** smaak. En hier: **vape** rum!“

1. Leg uit hoe socialisatie en groepsvorming bijdragen aan de groepsdruk om te gaan **vape**. Pas in je antwoord een element uit de definitie van het kernconcept toe op een voorbeeld uit het fragment of het artikel. |
2. Kun je de overdracht van de norm om te gaan **vape** onder Nederlandse jongeren sociaalisatie noemen? Pas in je antwoord een element uit de definitie van het kernconcept toe op een voorbeeld uit het fragment of het artikel.
3. Kun je **vape** onderdeel noemen van een cultuur? Pas in je antwoord een element uit de definitie van het kernconcept toe op een voorbeeld uit het fragment of het artikel.

ONDERZOEKSVAAARDIGHEDEN



Vraaglijst

Geslacht: man/vrouw
Leeftijd: tussen 40-50/55-plussen

1. Aan wat voor soort goed gaat zij u dineren?

<input type="checkbox"/> zonnede terugkrijgen	<input type="checkbox"/> minder kindersterfte
<input type="checkbox"/> minder kindersterfte	<input type="checkbox"/> welk én hoeveel
<input type="checkbox"/> beter leefniveau	<input type="checkbox"/> gelijkheid mannen en vrouwen
<input type="checkbox"/> onderwijs	<input type="checkbox"/> terugkrijgen zekten

2. Wanneer vindt u dat een goed doel goed functioneert?

1: Niet belangrijk, 2: beetje belangrijk, 3: belangrijk, 4: heel belangrijk, 5: Absoluut noodzakelijk!

U wilt op de hoogte gehouden worden van de resultaten	1 2 3 4 5
U wilt duidelijk weten waar uoe geld voor gebruikt wordt	1 2 3 4 5
U wilt goed geïnformeerd zijn over de beslissingen van het goed doel	1 2 3 4 5
U wilt weten wat de andere opties zijn die geweest van het goede doel	1 2 3 4 5

3. Hoeveel vertrouwen in een doel heeft u nodig om te doneren?

Op een schaal van één tot vijf: 1 2 3 4 5

4. Wat vindt u de beste manier om mensen te overtuigen van de beslissingen van het goede doel?

(Voor vraag 4 is het in volgorde van 1 tot 5 (1 is het best en 5 is het slechtst)).

Promette via televisie/radio	1 2 3 4 5
Promette via social media	1 2 3 4 5
Collecteren	1 2 3 4 5
Persoonlijke benadering	1 2 3 4 5
Operatieve promette (borden langs de weg)	1 2 3 4 5

Onderzoekresultaten leren beoordelen op betrouwbaarheid, validiteit, representativiteit en generaliseerbaarheid.

Een eenvoudig onderzoek opzetten en uitvoeren over een concreet maatschappelijk verschijnsel.

(onderzoeksvragen, hypothesen, variabelen, onderzoeksmethoden, gegevens selecteren, data analyseren, concluderen, basiskennis statistiek toepassen)

VOORBEELD ANALYSE EXPERIMENT

- <https://www.youtube.com/watch?v=QrzoisoPIXE>
- Experiment uit docu van Sunny Bergman 'Wit is ook een kleur'
- Welke conclusie wordt getrokken op basis van het experiment?
- Wat voor kritiek kun je geven op het experiment?





DISCUSSIËREN

- LEERLINGEN MOETEN EEN STANDPUNT IN KUNNEN NEMEN
- MAAR ALTIJD ONDERBOUWD
- BETROUWBARE BRONNEN
- HET KAN ZIJN DAT DE MENING VAN DE ÉÉN ZWAARDER WEEGT DAN DE MENING VAN DE ANDER

VRAGEN? NEW@ATLASCOLLEGE.NL

